

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 97.

ANULU XXIV.

Sabiu 5/17 Decembre 1876.

Telegraful este Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'ouă septamani cu adinsulu Foisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajelealte pârti ale Transilvaniei st pentru p- vincielle din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseritele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Reducerea dotatiunei de statu.

Parlamentulu din Pest'a si resp. maioritata lui ne surprinse in siedinti'a sea din 9 a l. c. cu o noua dovéda de buna vointia si de ingri-gire parintésca pentru desvoltarea nóstra culturala.

Maioritáti-ei acestui corpu legiui-toriu, cadiendu-i la inima salvarea statului din miseri'a economica si fi-nanciaria in carea innóta si voindu a face ceva n'a aflu alta mai potri-vitu si corespundietoriu scopului, de-cátu reducerea dotatiunei de statu a tuturor confessiunilor necatolice cu 5% din sumele pâna acum preli-minate.

Astfelu face corpulu nostru le-giui-toriu o economia de cu totulu 15,000 fl. in bugetulu statului, carea in o tertialitate se face pre contulu dotatiunei nóstre de pâna acum, re-ducendu-se dela 100 la 95 mii pen-tru anulu viitoriu.

De e adeveratu ca totu inceputulu este greu, putem dice ca inceputulu de crutiare ce-lu facu parlamentulu din Budapest'a prin dispositiunea sea, nu fú asiá greu precátu evidentu ne-potrivitu.

Cine in lumea acést'a a mai au-ditu ca in calculatiuni cu mai multe sute de milióne sa se puna pondulu de crutiare pre bagatel'a suma de 15,000 fl. si ca o suma cá acést'a sa se iá chiaru de acolo, unde e de lipsa spre promovarea unor scopuri, a cá-roru indeplinire s'aru tiené altcum in genere de indatorirea statului?

La noi inse durere ca astadi — ut figura docet — suntu tóte cu pu-tintia. Ba inca trebuie sa dicemu: Ddiu sa ne fâreleca de mai reu. Cáci dupa indagarile facute de Wahrman in parlamentu reducerea de acum e numai inceputulu, ce are sa se con-tinue din anu in anu pâna ce nu ne va mai remane nimic'a, de-si arti-culéza tuturoru confessiunilor dotatiuni din vistieri'a statului indostulitóre spre promovarea causeloru bisericesci si scolari.

Articolulu acést'a de lege facutu intre impregiurári, cându domnima-giari le jacea multu la inima simpáthi'a confessiuniloru si natiunalitátiiloru ne-magiare din patria, — articolulu ac-est'a va sa dica si-a perdutu cu lip-s'a ce deduse ansa la elu, valórea sea si astadi vedemu ca se desvólta deo-data ni se ar parerea ca confessiunile sa nu se mai subventioneze din par-tea statului.

Pré buna e parerea acést'a. Nu-mai domni cari o profeséza trebeu sa cugete si la giurstartea ca au sa calculeze cu confessiuni recepte prin legi din partea statului. Cu confes-iuni cari suntu recunoscute prin lege de factori ai vietiei nóstre de statu, de corporatiuni tienátóre de cadrulu constitutiunei nóstre. Si déca se re-cunósce prin lege existenti'a unui subiectu alu dreptulu de statu, si déca i se garantéza totu prin lege existenti'a lui, nu aru fi o anomalia, o contradicere eclatanta cându i s'aru detrage subiectulu indreptatitu si ga-rantatu in existenti'a, mijlócele pen-tru existenti'a sea?

Statele tóte dupa conceptulu si destinatiunea lor au sa se ingrijésca de prosperarea tuturoru corporatiuni-loru din sinulu lor si mai alesu ace-

loru pentru cultura. Ele au indato-rirea cá séu sa le dea ele in-si-le cor-poratiuniloru si societátiiloru acestor'a mijlócele de existenti'a séu celu pu-tieniu sa le faca posibilu existenti'a prin delaturarea pedecibilu existenti'a opunu existenti'e si prosperárei lor.

Confessiunile, cele ce au a se in-grigí totu odata si de scólele confes-siunali au multe si grele missiuni asu-pr'a lor. Si pentru cá sa se póta indepliní tóte acestea au negresitu lipsa mare si de mijlóce materiali corespundietórie.

Dar' bine, de unde se-si procure mijlócele absolutu necesarie pentru existenti'a si prosperare, déca tempu-rile trecute nu le-au pus — cá pre unele — in posesiunea de fonduri si averi mari, a cároru venite sa le stea de-a gat'a la dispositiune. Numai pre dóue cá i si potú procurá mijlocile acestea. Si anume séu directe dela credinciosii loru prin aruncuri séu dári anumite spre corpu acést'a, séu dela statu, carele insusi scóte dotatiunile respective dela credinciosii singurati-celoru confessiuni.

Denegându deci statulu confessi-uniloru necatolice dotatiunea de pâna acum'a, carea altcum n'a fostu nici decum vre-o provisiune corespundie-tóre, ci numai o subventionare cátu de modesta, denegándulise inse si ac-ést'a, confessiuniloru respective nu le-aru mai remâne altu modu de exis-tenti'a, decátu aplicarea de dári nóue si aruncuri asupr'a credinciosiloru lor.

Mai póte fi inse adi vorb'a de dári si aruncuri nóue? cându puterea de statu insasi introduse dejá din partesi astfelu de dári si greutáti pu-blice, care consuma nu numai venitu-rile, ci in parte mare chiaru si capi-talele singuraticiloru apartienetori de confessiunile respective.

De siguru ca dári si aruncuri noue, intre astfelu de giurstarti numai potú fi aplicate. Dara atari poveri nóue nu se cuvine sa se mai aplice si din caus'a aceea, pentru ca statulu n'a renunciatu din partesi la cele 15,000 fl. v. a. ce le detrage singura-ticiloru confessiuni necatolice, ci ace-stea le incasséza si in viitoriu cá si pâna aci, numai ca le intrebuintéza de acum inainte spre alte scopuri. Deci singurati'e credinciosi ai felu-riteloru confessiuni platescu si in vi-toriu percentele dotatiunei detrase; numai statulu acestea le detrage desti-natiunei lor de pâna acum'a si le intrebuintéza spre alte scopuri mai profane, ceea-ce dupa dreptate si ecutate nu s'aru cadé de se intemple!

Privita in fine cestiunea ast'a si dintr'altu punctu de vedere si anume dupa isvorulu de unde provine dota-tiunea redusa, — s'aru paré ca diet'a din Budapest'a nici ca aru fi in dreptu a reduce dotatiunea acést'a. Pentru-ca ea se baséza pre unu actu de gratia si recunoscintia alu Majestáti-ei Sele, de sine statatoriu si neaternatoriu dela consensulu dietei; si, astfelu, desi ne-grisuru diet'e a adu de a stramutá-tiunei ordinare, a stramutá inse su-prem'a vointia a domnitoriului, mani-festata intr'unu actu de gratia si re-cunoscintia, abia va fi de cuviintia.

Confessiuniloru necatolice scurtate astfelu in drepturile lor de pâna acum'a, in fine totu le mai remáne o sperantia si o mângaiere. Si acestea se potú basá cu dreptu cuventu pre simtiulu de dreptate alu Majestáti-ei

Sele a pré bunului nostru Domnitoriu, dela a cáruia pré inalta hotarire aterna inca pre deplinu valórea conclusului ingreunatoriu alu majoritáti-ei dietei pestane.

Cátu acést'a suprema instantia in legislatiune voru avé sa se adreseze toti representantii confessiuniloru nepastu-ite in unanimitate si atunci reulu ce ne amerintia se va delaturá desiguru.

Budapest'a 13 Dec. 1876.

Siedinti'a de eri a camerei depu-tatiloru a fostu fára parchia in ana-lele parlamentului ungaru.

Estraordinara in tóta privinti'a, in privinti'a duratei si in privinti'a rezultatului.

Párentii patriei in contr'a con-clusului de prolongire adusu Dumineca — cá siedintiele se dureze dela 10—3 óre, prin unu conclusu adusu pre la 3 óre se condemnara a pro-lungí siedinti'a pâna ce se va terminá odiós'a cestiune a cálei ferate tran-silvane, si asiá stetera de diminéti'a dela 10 pâna sér'a la 5 óre la lupta.

Resultatulu fu si positivu si ne-gativu pentru guvernulu. Diurnalele guvernamentali se nesuescu a netedí lucrulu dechiarându ca de óre-ce cestiunea a dóu'a n'a fostu asiá nu-mita „cestiune de cabinetu“ — votulu, prin care remase guvernulu in min-oritata nu-lu genéza de felu, in fapta inse, mai cu séma dupa tienut'a mi-nistrului presiedinte in camera — acestu vot stee de mare insemnatate, si la tóta intemplantia dovedesce ca guvernulu nu mai dispune de ma-ioritata colosala ce o avé la inceputu in camera, dovedesce ca „márlu este putredu“ dejá si in partid'a guver-namentala, acést'a partida a ajunsu Asák repede acóu unde nára partit'a Desákiana cu o luna înainte de fu-siune.....

Calea ferata orientala este o cro-nica scandalósa cárei asemene nu pré affi la alte state.

Austri'a a avutu pe Offenheim, Romari'a si Ungari'a a avutu pe Warringlu seu.

Toti acesti'a intreprindietori au comisu insielaciuni, inse supraveghia-rea statului la noi a fostu mai con-demnabile. Noi amu observatu mai tárdiu misieliile, si cu tóte acestea cele-lalte state au datu in judecata si au alungatu pe hoti, pâna cându noi le-amu datu bani de drumu cátra Americ'a si in contr'a opiniunei pu-blice eram sa tragemu velulu uitárei preste jafurile comise. De ce? Pen-truca déca se pomesce investigatiune criminale, au sa se compromitie multe persóne cu influintia de aici de acasa fára cá pe Warring sa-lu putem trage inaintea justitiei.

Istori'a cálei ferate dóra s'a ena-ratu pe scurtu la tempulu seu si in fói'a acést'a. A o descrie cu deame-runtulu nici este tempu nici este locu aci.

Pentru cá totusi publiculu sa se scie orientá incátu-va, iéta pe scurtu cum sta lucrulu:

Statulu la 1868, a datu conces-siune lui Carolu Warring din Lon-donu — fára concursu si fára primirea altoru oferte — de a compune o so-cietate de actionari pentru edificarea cálei ferate orientali pe unu teritoriu de 80 1/4 miluri de lungu, garantându 5% dupa capitalu de 1 milionu pe

milu, va se dica la 80 1/4 miluri 4 1/4 milióne in argintu.

Dupa concessiunea inarticulata in cartea de legi ea s'a datu espresu numai lui Warring si sotiloru cari in 3 luni se documenteze cumca 30% a capitalului necesariu suntu garantate.

Elu inse s'a dusu la Parisu si acolo prin unu contractu asiá numitu „bordereau regulateur“ coludandu cu banc'a anglo-ungara, a cedatu con-cessiunea acelei bance, — dela care apoi elu a luatú intreprendera edifi-cárei cálei ferate sub astfelu de conditiuni cari, precum aréta urmárite, au fostu precalculate spre jafuire.

Acestu „bordereau regulateur“ findu in contrastu cu testulu legei s'a transpusu la guvernulu de atunci pentru incuviintiare intr'unu tempu anumitu cá sa se póta face emissi-nea actiuniloru, considerându-se tace-rea de consimtire.

Aici de ne insemnatu din in-templare s'a perdutu din scri-sori pâna ce a trecutú terminulu e-ventualei respingeri, si asiá contrac-tulu — bas'a tuturoru misielieloru urmate — intre Warring si banc'a anglo-ungara s'a pussu in executare.

Banc'a cá uniculu executiunariu a compusu statutele provisorie a in-fintiandului consortiu de actionari, in care érá unu §. ca actionarii la tó-ta intemplantia voru primi 5% dupa capitulu elocatu, — eara cu tempu si dividenda.

Acest'a a fostu cleiulu cu care s'au prinsu actionarii.

Altu §. cumca se compune di-rectiune provisorie in parte denumita de banca, in parte denumita de gu-vernulu, care cu concursu comissa-riului guvernalu va conduce trebilla pâna ce se va terminá cla-direa liniei ferate. Dupa terminare apoi actionarii voru tiené adunare generala, si din sinulu loru voru alege directiunea defini-tiva etc.

Altu §. cumca pe ingineriulu ge-neralu 'lu denumesce banc'a.

Acestea statute s'au incuviintiatu din partea guvernului.

Pe bas'a acestoru statute apoi concessionariulu nouu adeva numit'a banca a emisu actiunile in valóre de 30 milióne in argintu, ea inse cá si care a anticipatu banii necesari pâna la subscrierea actiuniloru numai in charthia s'a indatoratu a platí.

Dupa contractulu intreprindieto-riului cu banc'a, acést'a a capetatu anticipatiune de câte-va milióne, apoi banc'a s'a obligatu ca dupa lucru, la asignarea directiunei pe bas'a planu-riloru si conteloru facute prin ingi-neriulu supremu totu-déun'a va escontentá pre intreprindietoriu.

Asié s'a si intemplantu.

Este doveditu in actu, ca banc'a a insielatu pe actionari numai cu di-ferinti'a de agio intre valórea in-cassata in argintu si platita in hártia cu 8 milióne. Afara de acést'a ce s'aru mai poté eruá cántu ei? aca nu se scie.

Warring cu concursulu ingine-riuluiu supremu si alu directiunei in scurtu tempu a cheltuitu cele 30 milióne.

Deci s'a facutu datorii cari la astfelu de intreprinderi se numescu „prioritati.“ Va se dica pe ipotec'a cálei ferate se iau bani impumutu pre

procentu stabilu, care între toate impregiurările trebuie să se plătească. Statul garantează 4 milioane pe an, ergo de aci se ajungu procentele.

S'au facutu emisiunea prima de prioritate în valoare nominală de 48 milioane fl. care în realitate a făcutu 30 milioane.

Acești'ă încă s'au cheltuit și edificarea totu nu prosperă; după ce s'au gătat și acești'ă au mai împrumutat și guvernulu — atunci Kerkapoly — 2 milioane.

Acum'ă eră datorii 50, acțiunile 30, sum'ă 80 milioane. Procentele acestor'ă cu 5% facu 4 milioane, ergo tota subvenționea se absorbea, înse acționarii totu și capetau și ei pe a loru 5%.

Pre lângă o administrație câtu de câtu conștiințioasă din acestu capitalu care absorbă tota garanția trebuie să se clădească întreaga calea ferată; înse până la 1872 banii s'au papatu totu, și drumulu nu eră nici de jumătate gata, afara de aceea și câtu eră, eră reu construitu, nici soliditate nici rațiune în lucru.

Pre atunci înse înjunsese și acționarii și guvernulu la cunoștința reului, și direcțiunea încă a începutu să fie mai îngrijită, dar' întreprindătoriu încă nu se lasă, elu eră de cătra padure, și ameninția direcțiunea că va descoperi lucrulu înainte camerei legislative și va întrerupe lucrările de cum-va nu-i dau bani și mâna liberă în construire. Notabene, după „bordereau regulateur“, nime n'ă avutu dreptu să se amestece în construirea drumulu ferat, acel'ă după planu a fostu datu independenței dispusetiuni a întreprindătoriu.

Direcțiunea apoi numai că să scape de Warring dându-i o desdăunare de circa 2 milioane l'ă absolvatu de oblegamentu, declarandu că toate lucrurile suntu în ordine.

Warring abia a așteptatu că cu milioanele în pungă să se veda dincolo de oceanu, de unde nime nu-lu mai pôte aduce că sa-i inmaneze cunun'ă de lauri.

Actionarii vedindu că suntu jafuți protestau prin diurnalistica în contra direcțiunei, a guvernulu etc. și ceru ajutoriu. Alta cale nici n'au avutu, pentruca nefiindu calea ferată terminată, după statute ei n'aveau dreptu să țienă adunare generală și să traga la dare de sâma pe direcțiune.

Guvernulu vedindu că lucrulu nu este terminatu, dar nici bani nu mai suntu, în contielegere cu direcțiunea, a decisu a face a două emisiiune de prioritate în pretiu nominalu de 30 milioane. Banc'ă anglo-ungară pe lângă garantarea guvernulu a emisu prioritățile de 30 milioane a 5%.

Pentru garantarea percentelor acestei emisiuni direcțiunea a asemnatu acea parte a garanției statului care acoperea 5%-le acționarilor după cele 30 milioane puse în acțiuni, și prin ast'ă a sistatu fructificarea capitalulu acționarilor.

Din aceste 30 milioane nominali s'ă terminatu edificarea calei ferate asiă precum o vedemu astadi.

Actionarii vedindu-se jafuți de 30 milioane — pentruca speranța de dividenda în veci nu este, nici astadi nu este în stare acestu drumu să si acopere speșele sustinerii — prin imputernicitii lor au petiționatu la dieta, că să nu incuviințieze emisiunea a două de prioritate, și să iee la dare de sâma pe guvern și pe direcțiune.

Asiă a statu lucrulu în 1873 cându guvernulu lui Szlavy a venitu cu proiectulu de lege pentru primirea chezesiei pentru a două emisiiune de prioritate.

Dieta de atunci eră aplecată a nu primi proiectulu de lege, capii opoziției de atunci Ghiczzy, și Tisza, din toate puterile s'au luptatu

pentru delaturarea acestei noue sarcine de 30 milioane, facendu atenta pe legislație ca primirea acelei sarcine negresitu va nasce și altă — desdăunarea acționarilor, pentruca guvernulu nu si-a eserțiatu dreptulu și datorința sa de supraveghiere asupr'ă lucrărilor direcțiunei, și prin ast'ă a devenitu complice la eluderea acționarilor.

Înse presiunea eră mare din partea guvernulu care nu numai facuse cestiune de cabinetu, dară totu odată ameninția, ca țiera care în astfelu de trebi și desavuēja guvernulu și perde creditulu în pietele lumii financiare, afara de aceea mare eră și frică banței anglo-ungare, care dejă anticipase banii, și fără garantarea statului perdé cele 30,000,000 fl., apoi și ea-si avé reprezentantii sei prin dieta, și asiă guvernulu învinse cu majoritate de 11 voturi, cari erau mai puțin decâtu voturile ministrilor și a directorilor banței și călei ferate interesate.

După acésta învingere erostratică ministerulu dimisionă, înse 30 milioane se încarcara pe umerii statului, 30 milioane a acționarilor se lapedara în țina pentruca datorii călei ferate de 80 miliri se urcă la 80 milioane, cari absorbu tota garanția statului de 4 milioane, și se puse bas'ă celor 10 milioane cu cari după votulu de eri se mai însărcină statulu.

Dară apoi creditulu Ungariei încă deveni și mai ruinatu, pentruca 300 de mii de acțiuni de ale călei ferate garantate de stat, toate în mâni străine, devenite fără nici o valoare se stersera din registrele burseru europene.

Actionarii cum au potutu s'au adunatu, au ținutu investigații, și au constatat că numai prin culp'ă guvernulu magiaru li s'ă causatu daun'ă de 19 milioane.

Dieta încă a emis o anchetă din sinulu seu, care a investigatu, a esaminatu pe fostii ministrii, Miko, Lónyay, Kerkapoly, Lud. Tisza, apoi pe fostulu secretariu de statu Hollán, pe directorii Vay, pe Falk etc. și constatându-se ce s'ă potutu, actele s'au predatu — după fusiune — guvernulu actualu că sa vina cu propuneri în privința pasiloru ce are legislație de facutu.

Atâtă negresitu este constatat și pe calea acestei anchete parlamentari și adică:

1. Banc'ă anglo-ungară a conspiratu cu Warring că să facă geschäft bunu pe cont'ă acționarilor, contându și la nescinția guvernulu magiaru
2. Cumca Warring afara de traficurile ce le-au facutu în fati'ă loculu cu liferantii — quitându acei'ă mai multu decâtu au primitu, cea ce se vorbește, dară după natur'ă lucrulu nu se pôte constată — a însălatu pe acționari cu 9 milioane.
3. Cumca banc'ă, numai la diferința de agio, a însălatu iera-si pe acționari cu 8 milioane.
4. Cumca toate acestea si-au isvorulu în asiă numitul „bordereau regulateur“ care a întrelasatu guvernulu a-lu împedecă de a se esecută și în fine
5. Cumca direcțiunea călei ferate cu séu fără sciința la toate este complice.

Si apoi preste toate, aceea încă este adevér, cumca bas'ă reului, cedarea concessiunei, „bordereau regulateur“ și statutele; toate suntu contr'ă legei.

Deci guvernulu că să scape odată de acésta cestiune odioasă s'ă împacatu cu acționarii asiă ca: pentru acțiunile de 30 milioane se li plătescă pe lângă amortisatiune 10 milioane în aur.

Acésta mai însărcina budgetulu statulu cu 500 de mii florini în aur, séu în harthi'ă cu circa 600,000 fl. pe an.

Era în privința trecutulu, constatându că s'au întemplat și însălatiuni și greseli, totuși considerându că culpabilulu principalu Warring nu se pôte acolo unde este trage la dare de sâma, pentru încungiurarea scandalulu, nefiindu prospecte de restituirea daunei, propune că prin o simplă „luare spre scire“ a acestor fapte deplorabili, se traga camera velulu uitării preste ele.

Vedindu guvernulu că cu partea a două a propuneri nu pré suntu prospecte de reiesitu, încă alalta eri în clubulu partidei liberali a avutu prudința a se dechiară că partea prima a propuneri este cestiune de cabinetu, înse a două rămâne deschisă.

Cu toate acestea înse eri în camera cu toate puterile a însălatu și pentru primirea partidei a două, accentuându de repetite ori pericululu ce pôte urmá din punerea sub acțiune a celor culpabili.

Camera nu l'ă ascultat.

A primitu partea prima pe lângă votare nominală cu 166 voturi contr'ă 88, absenți au fostu 187.

A respinsu partea a două cu 142, contr'ă 82 voturi, absenți 217.

Si au primitu din votulu separat alu lui Zsedény urmatoriulu conclusu:

„Cas'ă îndruma pe ministeriu, că pe întreprindătorii concessionari, pe consiliarii direcțiunei și pe comissarii guverniali, să-i traga la răspundere înainte competenței judecatorie ordinari, pentru faptele, respective întrelasările (mulasztás) comise în cestiunea călei ferate orientale, și se-i convințe în restituirea daunelor cauzate! erariului“ — a primitu dicu acestu conclusu, cu 105 contr'ă 90 voturi, absenți: 247.

Este de însemnat că absenții cu forțe neesentiale esceptiune erau pe coridoru și numai din crutiare n'au votatu, căci deca votau, negresitu votau contr'ă.

Deci de-si cestiunea în care n'ă învinșu guvernulu n'ă fostu cestiune de cabinetu, ea totuși după premise se considera celu puțin de semi-votu de blamu, și ast'ă se vede din fetiele ministriloru că o simte și guvernulu.

Astadi în camera într'atâtă domină spiritele acestu votu, încátu deputatii în coterii mai mici disputau cu șgomotu despre elu, până ce presedintele s'ă aflatu necesitată a ameninția cas'ă cu închiderea șdintiei decum-va nu voru fi pe pace.

Avem decu în proprietatea statulu cu o cale ferată de 80 miliri mai multă avere, înse o avere împreunată cu deficitu permanentu, o cale reu construită, carea dora nici cându nu se va rentă, cumperată cu 90 milioane dar' totu-odată avem și noi unu procesu monstruos deocamdata criminalu, din care înse negresitu se va nasce și politicu în contr'ă fostiloru ministri, precum au toate statele constituționale din orientu: Greci'ă, Serbi'ă și Romani'ă.

Apoi dica cine-va că noi nu suntemu demni membri ai orientulu!

„Le courr. de Roum.“ dela 2/14 Decembre spune că guvernulu turcescu a trimisu la Bucuresci pre unu funcționariu înaltu spre a sondă atitudinea României în casu de unu resbelu între Turci'ă și Rusi'ă. Acestu înaltu funcționariu a facutu cunoșcutu gov. rom. că în întelesulu tratatulu de Parisu Turci'ă este gata a tramite trupe turcesci spre a împedecă intrarea armatei rusesci. Guvernulu rom. înse a respunsu că în întelesulu art. 26 din tratatu în casu de necesitate Români'ă are a-si înmulți fortiele armate proprii; că până acum armatele rusesci nu au intențiunea de a trece Prutul; că conferința constantinopolitană încă n'ă decisu nimic'ă în privința neutralității ro-

mâne și în fine că Romani'ă decâtu să se espuna ororiloru comise de trupe turcesci în Bulgari'ă, Bosni'ă și Serbi'ă mai bine se espune la ori care alti periculi.

Demetriu Bratianu a plecatu în 1 Decembre că tramisu estra-ordinariu alu Domnitoriulu la Constantinopole.

Din Bucuresci se telegraféza că prir decretu domnescu s'ă ordinaru crearea de alte optu regimente de dorobanti lângă cele esistente.

Dieta Ungariei.

Amu comunicatu dejă, că ministrulu de culte Trefort și după densulu comisiunea financiară a dietei unguresci a propus să se detrage pe anul viitoru 5% din dotatiunea ce o primescu confesiunile „necatolice“ dela stat și acésta din caus'ă calamităților financiare. Guvernulu ungurescu în sistem'ă sea de reducțiuni se împiedecă togm'ă de acestu ajutoriu neconsiderabilu, precându în bugetu s'au preliminaru sume mai mari pentru alte lucruri ce nu suntu de neapărata trebuință. Abia a terminatu cu suspendarea subvențiilor pentru institutele de învățamentu naționali și acum se apuca de confesiuni.

În șdintia dietei dela 9 Decembre propunerea acésta nejustificabilă de a se scurtă confesiunile „acatolice“ (confesiunea catolică rămâne unu noli metangere) s'ă pusu la discușiune. Pentru a cunoșce parerile desvoltate în parlamentu asupr'ă acestei întrebări ce ne atinge forțe de aproape comunicămu publiculu desbaterea asiă precum a decursu în parlamentu.

Iul. Gullner cetesce: Capitulu 19, titulu: pentru scopuri bisericesci preste totu 294,500 fl. v. a.

Berzeviczy: În anii precedenți se votase pe sém'ă confesiuniloru necatolice preste totu 310,000 fl. pe anu deocamdata între erogatiunile estraordinarie, mai târziu înse între cele ordinare. Asiă s'ă întemplat și în anul curentu. Pe anul 1877 înse d. ministru, fără nici o motivare, a redus cu 5% acestu ajutoriu celu primescu confesiunile necatolice dela stat spre scopuri bisericesci și fiindu că comisiunea financiară încă a acceptat acésta reducere, sum'ă s'ă îndusu în bugetu cu unu scadiementu de 5%. Dar' de vreme ce în bugetulu acestui ministeriu la erogatiunile pentru scopuri de cultura nu s'ă facutu nicairi vre-o reducere de 5%, de esemplu la erogatiunile spre scopuri istorice și alte asemenea, a căroru valoare nu voiescu a o denegă, ci s'ă votatu sum'ă din trecut, aflu lucru ecuitabilu că și acum să li se voteze confesiuniloru necatolice nestirbitu acestu ajutoriu, uniculu pe care aceste biserici lu primescu din cass'ă statulu spre scopuri bisericesci și școlare în întelesulu articolulu de lege XXI: 1848. Nu voiescu a motiva acésta mai pe largu, ci lasu la ecuitabilitatea Onoratei camere ca nu va voi să yateme mai multe milioane de cetățieni de contribuți buni în șentimentele lor religioșe numai pentru că togm'ă la postulu acésta să se crutie 15,000 fl. din interesu puru fiscalu. Presupunu în fine și dela domnulu ministru definanție, că i va succede a acoperi acésta lipsa neînsemnată din alta parte. Propunu dară: să li se voteze confesiuniloru acatolice ajutoriulu de stat în mesur'ă de până acum séu 310,000 fl. ceea ce după preliminaru face o divergintă de 15,000 fl. (Aprobare în drépt'ă.)

Presedintele: Se va ceti propunerea.

Alg. Beöthy o cetesce: Să se puna în preliminarulu ministeriulu de culte și instrucțiune publică la titlu 6 secțiunea 19 pentru biseric'ă gr. catolică 99,900 fl., pentru biseric'ă ev.

lut. 36,000 fl., pentru biserică reformata 65,000 fl., pentru biserică greco-orientală 100,000 fl., pentru cea unitară 5000 fl., pentru cea israelită 5000 fl., laolaltă 310,000 fl.

Ministrul Trefort: Fatia de acést'a propunere afu de lipsa a declará, ca eu la reducerea acést'a nu amu fostu condusu nici de consideratiuni politice nici confesiunale, ci fiindu ca trebuia sa facu reduceri in bugetu. Amu redusu acestu postu cu 5%. Acoperirea loru nu e tréb'a mea. Incredintiezu deciderea intrebárei la intielepciunea onoratei case (Aprobare).

Referentulu Iul. Kautz: Eu pentru a motivá procederea comisiunei financiare trebuie sa dicu mai totu ce a disu d. ministru de culte si instr. publ. inaintea mea Intr'un'a cauta se dau dreptu domnului propunctoriu ca dela 1868 s'a votatu neintreruptu o suma mai mare, ade: a 310,000 fl. si ca numai in anulu acést'a obvine pentru intái'a data reducerea ce face cam 5%. Din punctulu de vedere alu comisiunei financiare nu potu aderá la propunere, pentru ca si comisiunea a statu la acceptarea acestei pozitii sub presiunea ce amu indigitat'o mai susu.

Parteniu Cosm'a: Onorata Casa! Nu potu sa impartasescu parerea prea onoratului domnu ministru si a referentulu comisiunei financiare relativu la acést'a pozitii. Credu ca e de prisosu aici ori-ce capacitate mai detaiata. Noi toti suntemu in acela'si tempu membrii unei confesiuni si fia-care cumósee, déca nu impregiurárele misere ale altei confesiuni, celu putienu pe ale confesiunei se.

Nu fára motivu au mutatu dietele precedente acést'a intrebare din partea extraordinaria a bugetulu in cea ordinaria, ci ele au facutu asiá pentru ca au sembitu profundu ca acést'a suma e minimulu din aceea ce statulu dadoresce sa redee cetatieniloru sei celu putienu mijlocitu.

Aici se dotéza 6 confesiuni laolalta cu 310,000 fl. si prin acést'a siguru bisericale maioritátei cetatieniloru din statu. Cátu de mica este acést'a in comparatiune cu recerinti'a acelor biseric'i si cu aceea ce biseric'a cealalta multiamesc munificentiei statulu, pentru ca acést'a are o dotatiune cu multu mai mare si mijlóce mai mari. Nu regretu si nu voiescu sa o sustragu nici pe acést'a dela scopulu destinatiunei ei, dar' nu potu aflá compatibilu nici cu dreptatea nici cu ecuitabilitatea, ca, in vreme ce un'a confesiune in tíera póte indestulá in modu abundantu din sorgintii sei proprii ori-ce trebuintia si ai cárei capi bisericesci potu sa faca din cárisantia pe anu fundatiuni ce se urca la sute de mii, — celoru-lalte confesiuni li se detrage si acést'a dotatiune macra.

Pentru ori-ce statulu sentiulu confesiunalu alu cetatieniloru sei e de mare insemnatate si eu credu, ca pentru statulu nostru elu este mai alesu in relatiunile culturale de astadi o cestiune de viétia, si pentru aceea e si datorinti'a ori-cáru statulu a contribuí pre cátu va poté la desvoltarea sentiulu religiosu si moralu. Este adeveratu ca intre impregiurárele financiale de astadi nu putemu sacrificá spre scopulu acést'a atátu cátu se recere, dar' celu putienu sa nu detragegu cu acést'a ocaziune bisericiloru lipsite subventiunea ce li o amu datu pána acum, mai alesu atunci, cându precum amu doveditu si astadi, in afaceri de mai putiena insemnatate amu votatu bucuros sume mai mari, mai alesu dupa ce noi avemu bani si pentru articulu de lucsu. Onorata Casa! Sum'a nu e mare, e vorb'a preste totu de 15,500 fl. cari voimu sa-i crutiámu din dotatiunea celoru 6 confesiuni si cari corespundu la 5% din dotatiunea de pána acum. Eu a-si tiené acést'a reduciune numai atunci de drépta si ecuitabila cându noi esecámú acést'a reducere procentuale

in bugetulu nostru dela inceputu pána la sfersitu la fia-care dotatiune si solvire. In asemenea impregiuráre financiale recurgu si alte state la remediile aceste.

A aplicá in sa acést'a reduciune procentuale numai aici la postulu acést'a, unde cei mai greu insarcinati civi ai statulu ce suntu siliti a sustiené insi bisericale loru dela paraclisieriu pána in susu la suprem'a autoritate bisericésca si prelánga acést'a inca si scolile — a aplicá numai aici, dicu, acést'a reduciune procentuale, acést'a procedere o afu a fi nespusu de fára tactu si in genere de forste nepolitice, mai alesu dupa ce si guvernele provizore au datu subventiunea.

Onorata Casa! Eu sum convinsu, ca de vomu cumpani cum se cuvine insemnatatea acestui postu ce apare fórtu micu, noi vomu aprobá fára nici o siuvaire modificatiunea facuta. Acceptezu modificatiunea lui Egid. Berzeviczy.

Maur. Wahrmann: Onorata Casa! Desi sum membru alu unei dintre confesiunile interesate, totusi nu potu acceptá propunerea, ci me alaturu la opiniunea comisiunei financiare de o parte din temeulu amintitu, ca trebuie sa se faca crutiári si trebuie se incepemu cu aceste unde-va. Totu-déun'a va fi unu postu séu altulu ce va atinge unu interesu séu altulu si déca noi la ori care asemenea ocaziune vomu voi sa ne supunemu la unulu séu la altu interesu vatematu atunci va incetá intrég'a directiune a crutiárilor, atunci nu vomu avé nici unu medilocu, prin care se putemu activá economii. Dar' de alta parte nu potu spriginí propunerea din consideratiuni de principiu. In 1869 s'a indusu adeca intréga acést'a suma intre erogatiunile extraordinarie pentru-ca se presupunea ca nu e datorinti'a statulu de a spriginí confesiunile senguratece. Noi considerámu acést'a de o afacere transitória si de aceea amu pus'o intre erogatiunile extraordinarie. Mai tárdiu o amu mutatu iéra intre cele ordinare, pentru ca sum'a acést'a obveniá din anu in anu: noi nu voiámu sa ne amagimú ci amu disu ca o punemu in ordinariu dara o reducemu din anu in anu. Prin acést'a nu s'a prejdicatu principulu, pentru ca a totu dominatu inca parerea, ca ajutorarea singurateceloru confesiuni nu póte fi o problema a statulu, dreptu aceea noi voimú, cá cu tempulu acestu ajutoriu se inceteze in fakta, trebuie dara sa incepemu si dupa parerea mea o sistare treptata e celu mai corespundietoriu modu. Acum s'a inceputu cu 5%, eu credu ca acést'a e o suma ce nu tulbura starea lucrulu si cu tóte aceste ea ni arata drumulu pe care voimú a pásí.

Acést'a e motivulu pentru care comisiunea financiare a facutu o reduciune, care fiindu corespundietóre o acceptezu si eu.

C. Gebel: Sum datoriu cu o multiamita dlui deputatu Berzeviczy cáci a binevoitu a face propunerea ce togm'a se cetí. Declarándu ca me alaturu la acést'a propunere afu in acela'si tempu corespundietoriu a desfasurá pe scurtu si motivarea mea. Si eu sum unu amicu sinceru acelor crutiári prin cari bugetulu, respective cass'a statulu scapa de sarcin'a unei erogatiuni ce nu e de lipsa, dara acolo unde nu vedu nici necesitatea nici corespunderea crutiárei, nu me potu invói cu ea. In casulu de fatia nu afu motivata necesitatea reduciunei pentru ca nu s'a doveditu, ca dotatiunile esolvite bisericiloru respective s'au mesuratu in sume pré mari si ca de aici inainte bisericile respective se voru ajunge si cu sume mai mici. Pre cátu sciú eu, in relatiunile materiale ale bisericiloru necatolice n'a urmatu o schimbare si unu reaventu atátu de favoritoriu care se justifice sustragerea simpla a unui anumitu percentu din dotatiunile loru; togm'a

postulatele tempulu nou si ale legiloru au impusu bisericelor nisce indatoriri ce cu deosebire relativu la promovarea culturai reclama intr'o mesura potenciata nu numai fortiele loru spirituali ci si pe cele materiale.

In deosebi cátu pentru biseric'a greco-orientale, acést'a precum s'a relevatu dejá, s'a dotatu in anii precedenti, anume in 1869 si 1870 cu unu ajutoriu de 80,000 fl., dupa anulu 1871 inse ea pána in anulu presentu a capetatu unu ajutoriu de 100,000 fl., unu semnu acést'a, ca acést'a dotatiune nu numai nu se puté numí mare ci mai multu mica.

Dara nu tienu indreptatita reduciunea in desbatere, pentruca dupa parerea mea acele sume au caracterulu unei dotatiuni stabile, nu inse caracterulu unui ajutoriu provizoriu care s'aru puté detrage séu miciorá ori cându. Ce e dreptu acordarea lui nu s'a conditiunatu de óre-care perioada — cea ce in deosebi pentru biseric'a ev. lut. din Transilvani'a siguru nu s'a intemplatú precum dovedesce testulu pré inaltulu biletu de mána ce tractéza despre dotatiunile anuale. Pána si intrebúntiunea dotatiunei acordate acestei biseric'i e mesurata detaiatu in pártile sele senguratece.

Maiestatea Sea nu e numai protectorulu pré inaltu alu bisericai catolice ci si alu celoru-lalte si dupa parerea mea sumele in discussiune togm'a asiá au titlulu de dreptu alu fundatiuniloru de gratia regesci séu celu putienu titlulu de dreptu alu bisericiloru la folosirea nescurtata a dotatiuniloru loru e togm'a de tare, cum e titlulu veniteloru Teresianulu din Sibiu cari de asemenea se baséza pre dotatiuni dela principi, cum a binevoitu a accentuá si recunósce dlu ministru de culte si instr. in comisiunea juridica la 10 Mai a. e.

Dupa legile esistente fundatiunile trebuie esecutate si administrate dupa dispositiunile fundatoriloru si de asemenea se va realisá scopulu dotatiuniloru in desbatere, cându aceste se voru esolví fára nici o scadere.

Stimatulu d. ministru de culte si instructiune a binevoitu a declará ieri, ca doresce a scuti de asemenea pe ori care biseric'a; eu cugetu, ca cerendu realisarea acestei dechiaratiuni si in fakta si rugándu pe d. ministru pentru acést'a ceru numai unu lucru justu. Dreptu aceea rogu amicabilu pe onorat'a casa sa primésca propunerea dlui deputatu Berzeviczy cu atátu mai vertosu cu cátu propunerea comisiunei financiare nu invólva dupa parerea mea decátu unu impositu ne basatu pe vre-o lege positiva care se arunca asupr'a celoru 6 biseric'i necatolice.

P. Vörös: Onor. Casa! Nu aveamu intentiunea se iau cuventulu la acést'a intrebare, pentru ca o discussiune asupr'a principulu, déca e corespundietoriu séu nu de a dá singurateceloru biseric'i o dotatiune dela statulu nu aru fi pré consulta la ocaziunea acést'a. Numai obiectiunile dlui deputatu Wahrmann me indémna a face unele observatiuni. Elu a afirmatu, ca trebuie sa deprindemu pe celelalte biseric'i ca reduciunea ajutoriulu ce li s'a datu trebuie esecutata treptatu. Eu nu sciú déca s'a esecutatu acestu principiu unde-va, mai alesu vedéndu ca aici de biseric'a catolica nu e vorba. Atunci cându s'a pronuniatu ajutorarea celoru-lalte confesiuni, biseric'a catolica nu s'a subsumatu intre confesiunile ce avé sa fie ajutate, pentruca biseric'a catolica erá inzestratu cu fundatiuni si alte dotatiuni fórtu mari, la cari confesiunile celelalte nu avéu nici o parte si pána cându nu se va decide intrebarea, cum sa se doteze cele-lalte confesiuni pe basea acést'a cu óre-care ajutoriu, — pána atunci nu e consultu a miciorá ajutoriulu ce li s'a

datu la inceputu. De acea me alaturu la propunerea dlui Berzeviczy.

Paulu Moricz: On Casa! Me rogu se fiu scusatú déca sum silitu a declará ca nu potu impartasi vederile st. d. deputatu ce a vorbitu inaintea mea. Domnulu ministru e mai multu chiamatu a judeca ce erogatiuni si in ce mesura sa se aprobeze. A judeca acést'a e chiamata mai departe comisiunea financiare. In ambele locuri lucrulu acést'a s'a combinatu si s'a recomandatú o suma mai mica, cea ce in fatia cu principiulu crutiárilor e corectu. Cu tóte aceste s'a luatú in consideratiune cá in casurile senguratece, unde ajutorarea e neaperata acést'a sa li-se dee. Dreptu acea rogu pe Onor. Casa se accepteze parerea dlui ministru si a comisiunei financiare si sa voteze postulu dupa cum s'a recomandatú. (Aprobare.)

Punendu presidiulu propunerea lui Berzeviczy la votu, Camer'a nu o primesce si prin urmare s'a acceptatu sum'a recomandata de comisiunea financiare.

Resbelulu.

Reproducemu urmatoriulu articulu dupa „Tempulu“:

Dupa 20 de ani de pace, in tempulu cáror'a tíer'a nóstra a potutu sa respire in liniste si se mai uite epocile nefaste ale barbariei turcesci si ale resbelulu dintre Russi'a si imperiulu otomanu, Romani'a vede astadi cu nelinise apropiarea unui nou resbelu intre aceste dóue imperii, séu chiaru o conflagrare generale in Europ'a si perspectivá unei lupte teribile pe teritoriulu seu.

In urm'a sciriloru celoru mai recente, este fórtu probabilu ca conferinti'a dela Constantinopole nu va ajunge la unu resultatú satisfactoriu, si ca definitivá solutiune a difficultatiloru pendinte se va dá nu de diplomati'a européna ci de sórt'a armelor. In adeveru, turcii, astadi cá si acum 400 de ani, paru a fi tabariti pe pamentulu peninsulei balcanice cuceritu cu armele. Religiunea loru i-a impededatu a-si asimilá popórele supuse, séu a le admite la o egala participare de drepturi si datorii, imbratisindu religiunea crestina. Despotismulu celu mai desfrenatu si tempitu, nisce moravuri adencu corupte; o administratiune si nisce fantie intr'o stare de totu miserabile au agravatu din ce in ce mai multu reulu. Musulmanii din caus'a coranului, n'au intielesu spiritulu tempuriloru moderne, si n'au sciutu se profíte de binefacerile civilizatiunei crestine. Ei s'au multiamitu a imitati fára pricepere cáteva institutiuni europene, dar' au lasatu sa subsiste in organismulu socialu ból'a teribile care de multu tempu subminéza imperiulu si care va produce acum póte cangren'a mortiei.

Ei au avutu mai multe insemnate avertismente, cáci dela inceputulu acestui seculu mai alesu, de cându s'a sdrobotu puterea loru care facea sa tremure Europ'a, mai multe revolte ale nenorocitorulu crestini, le-au aretatú ból'a profunda si grava de care suferea Turci'a. S'au grabitu a acordá deosebite hatihumaiumuri si hatisierifuri in favórea celoru ce gemu sub jugulu loru barbaru, dar' ele au remasu litera mórtá, gratia apatiei si fatalismulu care jóca unu asiá de mare rolú in viétia musulmaniloru.

Politic'a reactionara a Austriei, inaugurata de Metternich si continuata pána in anii din urma, in acordú cu politic'a mercantila a Angliei, admiserá cá dogma nestramutata principulu independintiei si integritátei imperiulu otomanu, si prin urmare dominatiunea asupritóre a turciloru asupr'a populatiuniloru crestine. Russi'a luá atunci cu multa dibacia rolulu popularu si simpaticu de protectoru naturalu a acelor nefericite populatiuni, cátra care o impingea con-

formitatea de religie si mai alesu de rasa. Astfelu reu inspirata, Europ'a facu trebile Rusiei, in locu sa combata cu eficacitate propagand'a panslavista. Datori'a Europei era de a sili pe Turci'a se faca necontentite concessiuni slaviloru de sudu, se incuragieze aspiratiunile loru câtra o sorta mai buna, si sa-i pregatésca in cecetulu a fi demni se vina la succesiunea muribundului. Ochii crestineloru in orientu aru fi fostu atunci întorsi câtra Europ'a, a cărei civilizatiune i-aru fi atrasu in sfera ei de lumina si de activitate, iera panslavismulu, care intr'unu viitoru mai multu séu mai putienu apropiatu, amenintia de a distruge Austri'a si a ingiti Ungari'a, Romani'a si Greci'a, aceste trei insule in oceanulu slavicu, aru remănea in stare de utopie in capetele inferbentate ale câtoru-va rusi din Moskva!

Europ'a trebuia dara sa smulga din mânilor Rusiei ori-ce midilocu de influentia asupr'a slaviloru din Turci'a, facându-se ea apertore caldurosa si energica a crestineloru pre langa guvernulu otomanu. N'ave se tiena in privintia acestor'a de câtu conduit'a ce a avutu cu noi, gratia politiciii abile a lui Napoleonu III. Românii, legati printr'o recunoscintia bine meritata cu Rusi'a, care i-a scapatu de barbari'a turcesca, erau si ei rusofili, si aveau cugetările si apucaturile puterniciloru loru protectori. Dara indata ce Europ'a prin tractatulu dela Parisu, substitu protectoratulu exclusiv alu Rusiei garanti'a colectiva a mariloru puteri, si se arata binevoitoare câtra acéta tiéra, românii 'si întórsera privirile câtra dens'a si traiescu astadi din viétia ei morala si intelectuala.

O cestiune vitala, care preocupa cu dreptu ceventu pre tota lumea, se presinta ba chiaru se impune astadi tierii nostre; déca diplomati'a européna nu va reusi, cum e forte probabilu, a mantiné pacea, déca incercările conferintiei din Stambulu voru remăne infructuose, si déca resbelulu va isbucni intre Rusi'a si Turci'a, care trebue sa fie atitudine si politic'a Romaniei? Ce trebue sa faca tiér'a nostra, candu Rusi'a, care n'are o flota numerosa in Marea-négra pentru transportulu trupeloru in Turci'a, va fi nevoita a violá neutralitatea teritoriulu nostru cá sa trimita armatele sele preste Dunare?

Trei ipotese deosebite se presinta in acéta grava cestiune. Sa le examinamu pre rându cá sa vedemu care dintr'ensele corespunde mai multu cu interesele politice ale tierii pentru cá sa i dămu preferintia nostra.

Prim'a ipotese. Românii aru pute in virtutea art. 26 din tractatulu dela Parisu, si art. 8 din conventiune, sa se intieléga cu Pórt'a cá sa combine impreuna cu dens'a mesurile necesarii de aparare a teritoriulu loru contr'a agresiunii ce vine din partea Rusiei. Acéta politica trebue inlaturata dupa noi: in adeveru, Turci'a nu dispune nici de o armata numerosa nici de mijlôce banesci cá sa ne tramita unu contingentu insemnatu de trupe. Puterile garante apoi au refusat de a cere dela Rusi'a respectarea neutralitatiei nostre, cá sa nu fia implicate in lupta, astfelu ca n'avemu ajutorulu moralu alu Europei, si resbelulu, ale cărui sianse voru fi de siguru in favóra Rusiei, s'aru face câtu-va tempu pe pamentulu nostru si aru aduce miserii'a si devastatiunea in serman'a nostra tiéra. In fine aru fi odiosu lucru a imbratisia caus'a unui poporu, care s'a semnalatu prin crudimi atroce in resbelulu actualu contr'a crestineloru, care voiesce a mantiné sub jugulu seu barbaru pe fratii nostri de preste Dunare si care ne-a fostu sistematicu ostilu in tote cestiunile cari intereséza tiér'a nostra.

A dóu'a ipotese. Românii aliatu cu

Rusi'a sa declare resbelu sublimei Porti. O asemenea conduita, de-si ofera mai mari avantagie decâtu cea de susu, presinta inse o multime de pericole pentru viitorulu nostru. Fára a tiené séma de relele ce decurgu din conducerea temporara a resbelulu pe pamentulu nostru, fiindu- ca suntu nize sacrificii ce trebue sa ne impunemu; ne oprimu inea inaintea unei puternice consideratiuni. Suntemu noi ore siguri ca lupt'a va avé locu numai între Rusi'a si Turci'a, ca va fi localisata între ambe dóue puteri? Nu se póte intemplá cá Angli'a sa se alizeze cu Pórt'a, si, luându parte la resbelu, sa impinga si pe Ausfro-Ungari'a contr'a Rusiei, si apoi Germani'a sa vina in ajutorulu vecinei sele dela nordu, iér' in Franci'a in urma sa navalésca in Germani'a cá sa aiba la revanche dupa care aspira? Ce amu deveni noi intr'o asemenea teribila conflagratiune între statele Europei? Eata pentru ce crădemu ca interesele nostre bine intielesse ne comanda a respinge o asemenea politica.

A trei'a ipotese. La trecerea rusiloru si turciloru pe teritoriulu român, guvernulu sa protesteze contr'a violárei neutralitatiei tierii nostre, dar sa se abtie de a luá parte la lupta cu vre-unu din puterile beligerante, si sa pastreze o neutralitate espectanta. Dupa declararea resbelulu si incepearea lui, românii fiindu neutri, voru pastrá independentia loru de actiune in fati'a evenimenteloru ce se voru desfasiura in Europ'a, si, inspirati de interesele cele mai vitali ale patriei loru, voru avé in vedere circumstantiele si situatiunea politica a Europei, cá sa iá o resolutiune definitiva. Déca resbelulu va luá proportiuni grave si întinse, ceea ce este anevoie de admisu, ei voru pastrá cea mai stricta neutralitate, si Europ'a, in congresulu ce se va face in urm'a resbelulu, se tiene comptu de acéta atitudine corecta. Déca din contr'a, ceea ce este mai probabilu, resbelulu se va localisá, atunci interesele tierii nostre reclama sa ne aliamu cu Rusi'a, stipulându avantagie positive pentru sacrificiele ce ne vomu impune luându parte la lupta.

Suntemu incredintati ca inchiatarea unei aliantie cu Rusi'a, facuta in a asemeni circumstantie, ne va fi totu asiá de folositoare cá aliantia Piemontulu cu Angli'a si Franci'a in tempulu resbelulu Crimii; Rusi'a, care a declarat solemn in fati'a Enropei ca n'are de scopu a face cuceriri in orientu, nu mai descépta temerile Angliei, si rediemându-se pe bravura unei armate numerosé, precum si pe aliantia nostra, preciosa din mai multe puncturi de vedere, iér' pe de alta parte pe sprijinulu moralu alu Germaniei, va esí triumfatore din lupta, si va face sa se admita in favóra nostra, la inchiatarea pácei viitoare, avantagie ce ne va fi promis in schimbulu participárei nostre la resbelu.

Acestea suntu vederile nostre politice, dictate de patriotismulu puru si sinceru care ni le-a inspiratu. Le supunemu apreciarei guvernulu, si mai alesu meditatiunei profunde a M. S. Domnitoriulu câtra care suntu atintati ochii natiunei. Prin inalt'a sea positiune, prin relatiunile sele cu suveranii puternici din Europ'a, Capulu statulu, are astadi o ocaziune unica póte in analele nostre de a pregati marirea si glori'a Romaniei, de a meritá o justa si profunda recunoscintia din partea tierii întregi!

Iulius.

Varietati.

* * * Congregatiunea comit. Sabiului este convocata pre 8/20 Decembre la siedintia in sala dela „Imperatulu Romaniloru“.

* * * **Multiamita publica.** Subscrisulu, trece la mijlocu in numele întregu poporulu din Trestia, tractulu Zarandu, si aduce inaintea publiculu profund'a multiamita, atatu pré stimatei dóme Ioan'a Badila nascuta Moldovanu din Sabiiu, carea n'a pregetatu in obosirea depusa prin cetatea Sabiiu cu culegerea de colecte in favóra bisericeii nostre gr. or. din Trestia; — câtu si multu pré generosiloru domni si dóme contribuenti, si anumitu:

Dela Escelenti'a Sea P. Metropolitu Mironu Romanul 10 fl; Dela ilustr. Sea d. Archimandritu si Vicariu archiep. 3 fl; dela reverendis. d. si ases. cons. Petru Badila 5 fl; dela reverend. d. protosingelu Dr. Ilariu Puscariu 3 fl; dela dn'a Caliopei Boiu 1 fl; dela reverend. d. Nicolau Cristea 1 fl; dela reverend. d. ases. cons. Moise Lazaru 3 fl; dela dn'a sea d. Dimitrie Andronicu 10 fl; dela ilustr. sea d. cons. pens. Iacobu Bolog'a 5 fl; dela d. comerc. Gr. Mateiu 5 fl; dela reverend. d. ppresb. Ioanne Hanni'a cu soci'a 5 fl; dela reverend. d. ppresb. Ioanne Popescu cu soci'a 5 fl, dela dn'a Alesandrin'a Matheiu 4 fl; dela dn'a Maria Rosca 4 fl; dela dn'a Agnesu Pop'a 5 fl; dela dn'a Min'a Pecurariu 2 fl; dela dn'a Mari'a Cosma 2 fl; dela dn'a Iosefin'a Racuciu 2 fl; dela dn'a Iudhit'a Macelariu 2 fl; dela d. Sabin'a Brote 1 fl; dela d. consil. gubern. P. Dunc'a 3 fl; dela d. Ioanne Cretiu 1 fl; dela dn'a Elen'a de Papp 2 fl; dela d. V. Romanu 5 fl; dela d. Siulutiu Iosifu 2 fl. dela d. Bugarsky 5 fl; dela d. Dr. B. Szabo 2 fl; dela d. Petr'a Petrescu 1 fl; dela d. secret. consist. Nicolau Fratesiu 2 fl; dela d. Dr. Racuciu 2 fl; dela d. Demetriu Berzu 1 fl; dela d. I. G. Popp 1 fl; dela d. parintele spirit. semin. Germanu Bogdanu 1 fl; dela d. Maniu Droc 3 fl; dela d. N. Ciucianu 1 fl; dela d. Dr. Majoranu 1 fl; dela d. Dr. Popp 1 fl; dela d. Muciu Urechia 3 fl; dela d. Alemanu Nicolau 2 fl; dela d. I. Pred'a 2 fl; dela d. Petru Nedelcoviciu 2 fl; dela d. capit. pens. Const. Stezariu 2 fl; dela d. consiliariu gubern. E. Macelariu 8 fl; dela d. Dr. Nemesiu 2 fl; dela d. Dr. Brote 2 fl; dela d. Dr. Barcianu 1 fl; dela d. Eugenu Brote 1 fl; dela d. profes. de agron. Dem. Comsi'a 1 fl; dela comerc. Antoniu Bechnitiu 2 fl; dela d. Mihailu Cabdebo 2 fl; dela d. Dr. Borci'a 4 fl; dela d. Dr. Olariu 1 fl; dela d. Albertu Onitiu 1 fl; dela dn'a Mari'a Cuntianu 1 fl; dela d. Petru Albu 1 fl; dela d. Petru Brote 1 fl; dela d. s. jude reg. Ioanne Badila si soci'a 5 fl; Sum'a 156 fl. v. a.

Trestia in 23 Novembre 1876.

Ioanne Perianu,
parochulu in numele poporulu.

Burs'a de Vien'a.

Din 4/16 Decembre 1876.

Metalicele 5%	59 70
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	66 —
Imprumutulu de statu din 1860	109 25
Actiuni de banca	814 —
Actiuni de creditu	133 20
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	126 85
„ „ „ Temisoreno	73 50
„ „ „ Ardelenesci	71 —
„ „ „ Croato-slavone	71 75
London	84 50
Argintu	117 50
Galbinu	6 03
Napoleonu d'auru (poli)	10 14
Valu'a noua imperiale germăna	62 45

Concursu.

Pentru vacant'a parochia de clasa III din comun'a Hundrubechiu, protopresbiteratulu Nocrichiu-Cincu-mare se escrie prin acéta concursu pâna la 27 Decembre 1876.

Emolumentele suntu:

1. Venitulu de pe portiunea ca-

nonica statatóre din 8 jugere, pamentu de aratura si de fenatiu.

2. Dela 47 familii romani câte un'a ferdela de cucuruza si dela 18 familii neorustici câte o jumetate ferdela, la olalte 56 ferdele.

3. Dela 18 familii neorustici câte un'a di de lucru a 40 cr.

4. Venitele stolare statorite de sinodulu protopresbiterale.

5. Câte un'a di de claca, obiceiuite cu carulu séu cu palmele, care impreuna dau unu venitu de 287 fl. 50 cr. v. a.

Pentru restulu la sum'a receruta de a III clasa deocamdata se afléza comun'a bisericesca Noustatu cu unu salariu anuale minisnum 130 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acéta statiune au a-si asterne petitiunile loru instruite in sensulu statutulu organicu, la subscrisulu pâna la terminulu indicatu.

Nocrichiu in 6 Decembre 1876.

In contielegere cu ambele comitete parochiale

Gregoriu Maieru

(1-3)

Adm. ppresbiterale.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii de clasa a III Daisior'a din ppresbiteratulu Palosiului, se escrie concursu pâna in 27 Decemb. a. c.

Emolumentele suntu: dela 190 familii câte un'a ferdela de bucate cu grauntiulu, câte 1/2 ferdela dela 20 familii neorustice, folosirea unei araturi de 400 □^o si a dóue cimiterii, vechiu si nou, dóue cara lemne din padurea comunala, un'a septamăna gunoieru dela stăna acestei'a, tacele stolari usitate dela 890 suflete, cari tote impreuna cu accidentiele indatinate dau sum'a de 502 fl. v. a.

Doritorii de a concurge la acéta parochia au a-si substerne concursese loru instruite in sensulu prescrieloru legali, pâna la terminulu susu aretatu, subscrisulu.

Palosiu 18 Novembre 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Oficiulu ppresbiterale gr. or. alu Palosiului.

Teofilu Gheaj'a m. p.

(2-3)

adm. prot.

EDICTU.

Bucur'a nascuta Davidu Leuca, maritata dupa Ioanu Nicolau Popu, din Berivoii-mari, comitatulu Fagarasiului; carea de mai multu tempu au parasitu pre numitulu ei barbatu, si astadi nu se scie loculu aflarei ei; se citéza a se infatisia la subsemnatulu foru matrimonialu in terminu de unu anu, cáci la din contra procesulu divortialu intentatu asupr'a ei se va pertractá, si decide si in absentia ei.

Fagarasiu, 1 Octobere 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu

tractulu Fagarasiului I.

Petru Popescu,

1-3

protopopu.

Edictu.

Nicolae Andreiu Bigiu din Presmiru comitatulu Brasiovulu, carele de 11 ani parasi pre legiuit'a sea sotia Mari'a Ioanu Stelea fara a se sci ubicatiunea lui, se citéza a se presentá inaintea subsemnatulu scaunulu protopresbiterale in terminu de unu anu a dato, cáci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu se va pertractá si decide si in absentia densulu.

Brasiovu in 30 Octobere 1876.

Scaunulu ppresbiteralu gr. or. alu II alu Brasiovulu.

Ioanu Petricu,
protopresb.

3--3